

Hoe ziet een les Samen Lezen eruit?

FASE 1: VOOR HET LEZEN

- **Wat doe je?**
Verkennen.
- **Wat is het doel? (Wat heb ik eraan?)**
Je begrijpt een tekst beter als je vooraf bedenkt waar de tekst over gaat, wat je al over het onderwerp weet en wat je nog wilt leren.
- **Hoe lang duurt het?**
Ongeveer 5 minuten.

FASE 2: TIJDENS HET LEZEN, NA ELKE ALINEA

- **Wat doe je?**
Na iedere alinea controleer je of je alles begrijpt. Daarna vat je de alinea samen in één zin.
- **Wat is het doel? (Wat heb ik eraan?)**
Je leert preciezer te lezen en je leert om de belangrijkste informatie samen te vatten. Zo onthoud je de informatie beter.
- **Hoe lang duurt het?**
Niet meer dan 10 minuten per alinea.

FASE 3: NA HET LEZEN

- **Wat doe je?**
Trek je conclusies.
- **Wat is het doel? (Wat heb ik eraan?)**
Je onthoudt een tekst beter als je jezelf vragen stelt tijdens het lezen.
- **Hoe lang duurt het?**
Ongeveer 10 minuten.

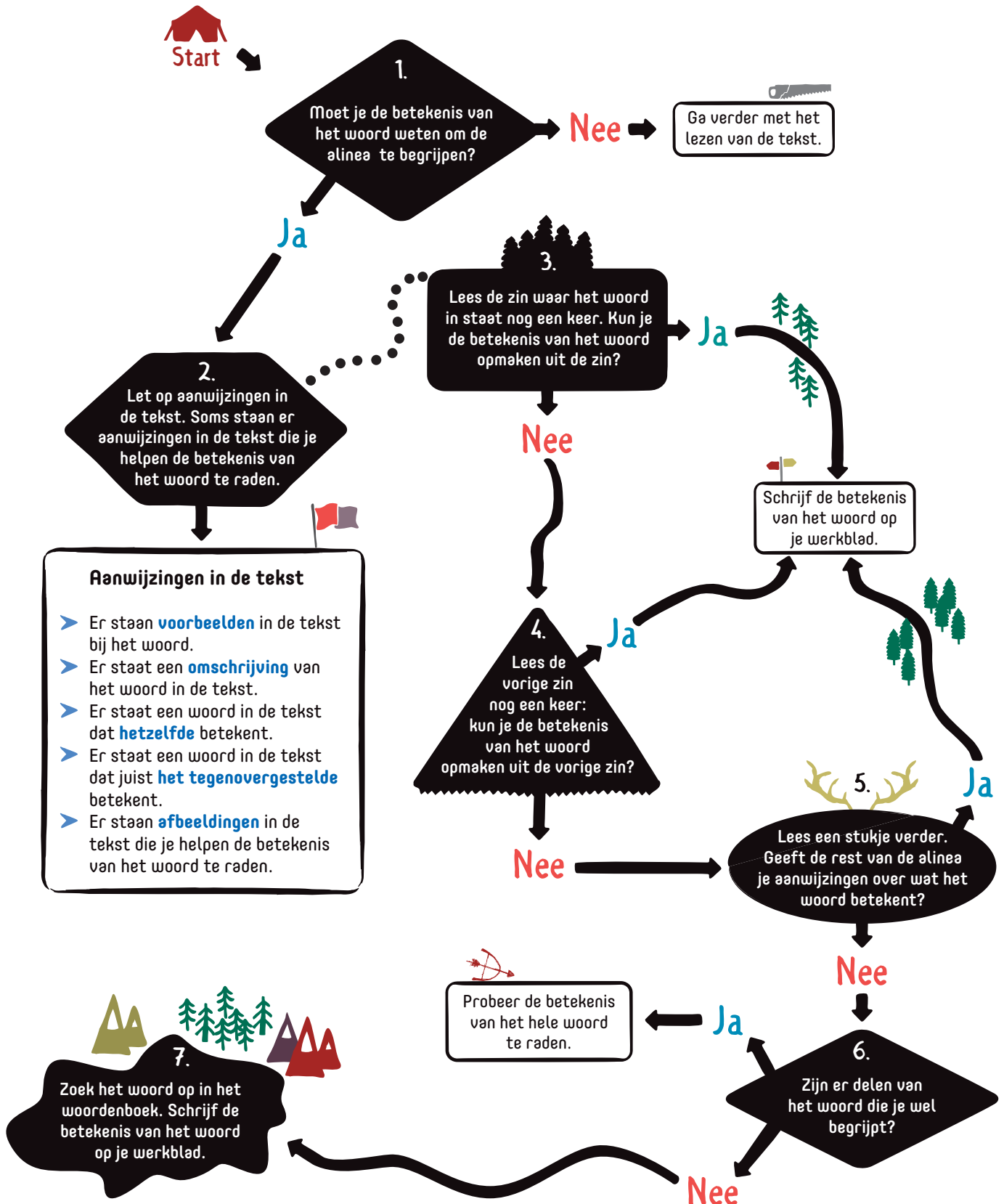

Hulpkaart

IK BEGRIJP EEN WOORD NIET

Geef antwoord op de volgende vragen:

Hulpkaart

IK BEGRIJP ÉÉN ZIN OF MEERDERE ZINNEN NIET

Volg de onderstaande aanwijzingen op.

Ga terug in de tekst tot waar je het nog wel begreep, en lees dan opnieuw.

Lees langzamer en preciezer.

Lees de zin nog een keer. Probeer een plátje te maken in je hoofd.

Let op signaalwoorden in de zin. Kijk naar de kaart Hulpkaart Signaalwoorden. Dit helpt soms om de zin beter te begrijpen.

Begrijp je alle woorden in de zin? Zoek de woorden op die je niet kent. Gebruik de Hulpkaart 'Ik begrijp een woord niet.'

Helpen deze tips niet? Vraag dan je docent om hulp.

Hulpkaart Signaalwoorden

"Ik ga vandaag met de bus naar school, omdat mijn fiets kapot is."

In deze zin is het woord omdat een signaalwoord. Het geeft een verband aan in de zin, namelijk een oorzaak-gevolg verband (oorzaak: fiets is kapot, gevolg: ik ga met de bus naar school).

Wat zijn signaalwoorden?

Een signaalwoord geeft een verband aan tussen twee delen van een tekst, bijvoorbeeld tussen twee zinnen of tussen twee alinea's. Als je weet wat het verband is tussen twee tekstdelen, begrijp je een tekst beter. Daarom is het slim om tijdens het lezen op signaalwoorden te letten.

Hieronder staan voorbeelden van verbanden die vaak voorkomen. Bij elk verband staat een voorbeeldzin. De signaalwoorden in de voorbeeldzinnen zijn onderstreept.

Op de volgende kaart staat een lijst met signaalwoorden. In deze lijst kun je een signaalwoord opzoeken. Je ziet dan welk verband het signaalwoord aangeeft. Alleen de belangrijkste signaalwoorden staan in de lijst.

Verbanden

Voorbeelden

Oorzaak-gevolg (reden)

> Xiam was gisteren ziek. Daardoor kon hij niet naar school komen.

Probleem-oplossing

> De treinen tussen Rotterdam en Utrecht zitten vaak vol. Daarom worden er extra treinen ingezet.

Tegenstelling (vergelijking)

> New York is een veel grotere stad dan Amsterdam.

Overeenkomst (vergelijking)

> Youssef besteedt precies evenveel tijd aan zijn huiswerk als zijn broer.

Onderwerp- toelichting

> Faiza is enig kind. Dat wil zeggen dat zij geen broers of zussen heeft.

Onderwerp-voorbeeld

> Meryam houdt van veel soorten muziek, namelijk hiphop, R&B en rock.

Onderwerp-opsomming

> Hamza doet veel boodschappen: appels, brood, melk, koekjes, enzovoorts.

Volgorde in tijd

> In een schooljaar zijn meerdere vakanties. Eerst is er de herfstvakantie, daarna komt de kerstvakantie. Eind februari is de voorjaarsvakantie, in mei de meivakantie en ten slotte is het weer zomervakantie.

Doel-middel

> Door middel van een röntgenfoto kun je zien of je arm gebroken is.

Voorwaarde

> Als het in de zomer mooi weer is, gaan veel mensen naar het strand.

Aan de ene kant... aan de andere kant	tegenstelling (vergelijking)
Al	tegenstelling (vergelijking)
Al	volgorde in tijd
Alhoewel	tegenstelling (vergelijking)
Alleen	voorwaarde
Als (indien)	voorwaarde
Als (wanneer)	volgorde in tijd
Als gevolg van	oorzaak-gevolg (reden)
Alsof	overeenkomst (vergelijking)
Alvast	volgorde in tijd
Alvorens	volgorde in tijd
Behalve	tegenstelling (vergelijking)
Behalve (wanneer)	voorwaarde
Bijvoorbeeld	onderwerp-voorbeeld
Binnenkort	volgorde in tijd
Bovendien	onderwerp-opsomming
Daar komt nog bij dat	onderwerp-opsomming
Daar staat tegenover dat	tegenstelling (vergelijking)
Daardoor	probleem-oplossing
Daardoor	oorzaak-gevolg (reden)
Daarentegen	tegenstelling (vergelijking)
Daarmee	doel-middel
Daarna	volgorde in tijd
Daarnaast	onderwerp-opsomming
Daarom	oorzaak-gevolg (reden)
Daarom	probleem-oplossing
Daarvoor	volgorde in tijd
Dan	volgorde in tijd
Dankzij	oorzaak-gevolg (reden)
Dat houdt in	onderwerp-toelichting
Dat is het geval bij	onderwerp-voorbeeld
Dat leidt tot	oorzaak-gevolg (reden)
Dat wil zeggen	onderwerp-toelichting
Dat zorgt voor	oorzaak-gevolg (reden)
Denk hierbij aan	onderwerp-toelichting
Desondanks	tegenstelling (vergelijking)
Destijds	volgorde in tijd
Dezelfde als	overeenkomst (vergelijking)
Dientengevolge	oorzaak-gevolg (reden)
Dit is /dat is	onderwerp-toelichting
Door	oorzaak-gevolg (reden)
Door	probleem-oplossing
Door middel van	doel-middel
Doordat	oorzaak-gevolg (reden)
Echter	tegenstelling (vergelijking)

Eenzelfde als	overeenkomst (vergelijking)
Eerst	volgorde in tijd
Eigenschappen van	onderwerp-toelichting
En	onderwerp-opsomming
Enerzijds...anderzijds	tegenstelling (vergelijking)
Enzovoorts	onderwerp-opsomming
Ertegen	tegenstelling (vergelijking)
Evenals	overeenkomst (vergelijking)
Eveneens	overeenkomst (vergelijking)
Evenveel	overeenkomst (vergelijking)
Gedurende	volgorde in tijd
Geleden (een paar jaar geleden, een tijd geleden)	volgorde in tijd
Het doel van	doel-middel
Het gevolg van	oorzaak-gevolg (reden)
Hetzelfde	overeenkomst (vergelijking)
Hierdoor	probleem-oplossing
Hierdoor	oorzaak-gevolg (reden)
Hiernaast	onderwerp-opsomming
Hiertegenover	tegenstelling (vergelijking)
Hoewel	tegenstelling (vergelijking)
In de eerste (tweede, derde) plaats	onderwerp-opsomming
In tegenstelling tot	tegenstelling (vergelijking)
In vergelijking met	overeenkomst (vergelijking)
Indien	voorwaarde
Intussen	volgorde in tijd
Kwestie	probleem-oplossing
Later	volgorde in tijd
Maar	tegenstelling (vergelijking)
Met behulp van	doel-middel
Met de bedoeling om	doel-middel
Met name	onderwerp-voorbeeld
Meteen als	volgorde in tijd
Mits	voorwaarde
Na	volgorde in tijd
Naar aanleiding van	oorzaak-gevolg (reden)
Naarmate	volgorde in tijd
Nadat	volgorde in tijd
Namelijk	onderwerp-voorbeeld
Net als	overeenkomst (vergelijking)
Net zo	overeenkomst (vergelijking)
Niet alleen... maar ook	onderwerp-opsomming
Nog	onderwerp-opsomming
Oftewel	onderwerp-toelichting
Om	oorzaak-gevolg (reden)

O-T

Signaalwoord Verband

Om te beginnen	volgorde in tijd
Omdat	oorzaak-gevolg (reden)
Ondanks (dat)	tegenstelling (vergelijking)
Onder andere (o.a.)	onderwerp-voorbeeld
Ook	overeenkomst (vergelijking)
Op een gegeven moment	volgorde in tijd
Overigens	onderwerp-opsomming
Plotseling	volgorde in tijd
Reden(en) daarvoor	oorzaak-gevolg (reden)
Te danken aan	oorzaak-gevolg (reden)
Te wijten aan	oorzaak-gevolg (reden)
Ten eerste... ten tweede	onderwerp-opsomming
Ten gevolge van	oorzaak-gevolg (reden)
Ten slotte	volgorde in tijd
Tenzij	voorwaarde
Terwijl	volgorde in tijd
Tijdens	volgorde in tijd
Toch	tegenstelling (vergelijking)
Toen	volgorde in tijd
Tot en met	volgorde in tijd
Tot slot	volgorde in tijd
Totdat	volgorde in tijd

U-Z

Signaalwoord Verband

Uiteindelijk	volgorde in tijd
Van tevoren	volgorde in tijd
Vanaf	volgorde in tijd
Vandaar	oorzaak-gevolg (reden)
Verder	onderwerp-opsomming
Vervolgens	volgorde in tijd
Voordat	volgorde in tijd
Voortaan	volgorde in tijd
Waardoor	oorzaak-gevolg (reden)
Waarmee	doel-middel
Waarna	volgorde in tijd
Waartegen	tegenstelling (vergelijking)
Wanneer	volgorde in tijd
Want	oorzaak-gevolg (reden)
Wegens	oorzaak-gevolg (reden)
Weliswaar	tegenstelling (vergelijking)
Zo	onderwerp-voorbeeld
Zo	onderwerp-toelichting
Zodat	oorzaak-gevolg (reden)
Zodat	volgorde in tijd
Zodra	volgorde in tijd
Zowel... als	onderwerp-opsomming